

Ks ledamöter

121202

Betr punkt 19 dagordningen

Strategier för att stärka barns rättigheter

Dags för en kommunal barnombudsman igen? (Lund var först i landet på 80-talet)

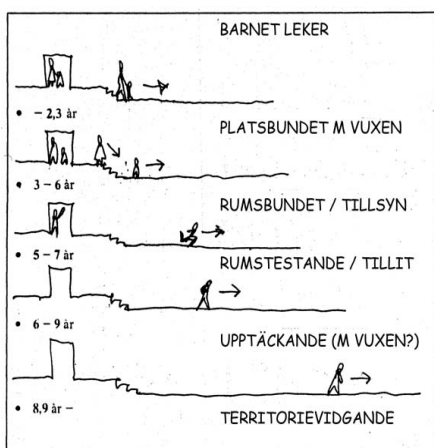
Att föra barnets talan och administrera förvaltningarnas samverkan.

Om Ks beslutsunderlag:

Barnkonventionens fyra grundläggande principer att 'ej diskrimineras; för barnets bästa; tillåtas att utvecklas; framföra sina åsikter', är alltför lätt att misstolka. Det är ju uppenbart av den politik de skapat.

Artikel 6, den grundläggande om "barns rätt att utvecklas", borde innebära krav på **möjligheter att leka**, men det står inte så.

FN's barnkonvention nämner lek endast en gång, i artikel 31: "... rätt till vila och fritid, till lek och rekreation..." Vad är då lek? Rätt att kunna leka. Vad innebär en referens till konventionen?

Att barn leker är något vi tar för givet. Kanske. Men leken kräver något att leka i och med.

Inne och ute. Barnets kreativa, motoriska och sociala utveckling innebär också av nödvändighet ett ansvar för barns uppväxtvillkor i sin utemiljö. Från de första stapplande stegen, det inåtvända lekandet med växande revir till skolvägens Introduktion i en vuxenvärld.

"Vad blir det för vuxna av barn som inte fått leka" är en storpolitisk fråga. Vad blir de framtida konsekvenserna? För vår kreativitet.

Att barn behöver fri lek på sina egna villkor visar all barnforskning, all den litteratur som publicerats sedan 50 år.

Själv fick jag medel av Riksbyggens jubileumsfond att skriva "Kan man leka här?", riktad till föräldrarna. Den hittar man enklast på min hemsida www.lennartnordarkitekt.se

Barn måste kunna börja leka utanför dörren. Som små. Som större börjar ändå leken där på väg ut i växande revir. Det behöver man inte vara forskare för att inse.

Det har blivit ett problem med fokuseringen på rättigheter. Vår demokrati behöver det, kräver det kanske, men inte enögt.

Riksdagens strategi 2010 fokuserar helt på rättighetsperspektivet, utom möjligen punkt 1 som hänvisar till konventionen som helhet och punkt 8 om kunskaper om barns levnadsvillkor.

"Att leka", att ha möjlighet att kunna leka hör rimligtvis till barns levnadsvillkor.

Uppväxtvillkor är ett mer adekvat uttryck. Det fångar dynamiken, den kontinuerliga utvecklingen av barns förmågor.

Kf beslut 2002 fokuserar konsekvenser för barn

Ks lät 2004 utarbeta en handledning med bl a punkt 6 verksamhetens kunskap och punkt 7 samverkan

Läget 2012, Barns levnadsvillkor (uppväxtvillkor) analyseras under begreppen hälsa; Inflytande och delaktighet; ekonomisk utsatthet. Vad de begreppen rymmer är oklart. Man går dock vidare till en

Handlingsplan. Utifrån den nationella strategins nio principer

1. Beslut som rör barn ska utformas i överensstämmelse med barnkonventionen
Ävenså utifrån artiklarna 6 och 31? Om barns rätt att kunna leka?

2. *Barnets fysiska och psykiska integritet ska respekteras i alla sammanhang*
Inkl dess kreativa, motoriska och sociala utveckling?
3. *Barn skall ges förutsättningar att uttrycka sina åsikter i frågor som rör dem*
Jmf t ex Nyvångskolan i Dalby med elevmakt i elevrådet
4. *Barn ska få kunskap om sina rättigheter och vad de innebär i praktiken*
Får de inte det genom lekens villkor? Också
5. *Föräldrar ska få kunskap om barnets rättigheter och erbjudas stöd i sitt föräldraskap*
Inte minst i sina möjligheter att kräva god utemiljö för sina barns lek
6. *Beslutsfattare och relevanta yrkesgrupper ska ha kunskap om barnets rättigheter och omsätta denna kunskap i berörda verksamheter*
Det var en konsekvens redan när 'normsverige' avskaffades med storkommunerna och den då nya PBL. De nya kommunerna förutsattes vara kompetenta nog att ta ansvar på egen hand. Också för kvaliteten på utemiljön. Om så inte är fallet har kommunen ett stort ansvar att rätta till det
7. *Aktörer inom olika verksamheter som rör barn ska stärka barnets rättigheter genom samverkan*
Det som barnombudsmannen stred för på 80-talet (och sedan avskaffades)
8. *Aktuell kunskap om barns levnadsvillkor ska ligga till grund för beslut och prioriteringar som rör barn*
"Aktuell kunskap". Är det t ex att skriva "att hänsyn ... i enlighet med barnkonventionen tagits."? När konventionen ö h t inte definierar några krav på fysiska förutsättningar för barns lek. Vad är det för "hänsyn" som "tagits"?
9. *Beslut och åtgärder som rör barn ska följas upp och utvärderas utifrån ett barnrättsperspektiv*
Av vilka? Av vilka kompetenser?

Och vad är nu ett "barnrättsperspektiv"? Inkluderar det uppväxtvillkoren, lekmöjligheterna, utemiljön? Kan de exkluderas? Vad träder då in som täcker kommunens ansvar? Enligt FN's barnkonvention.

Handlingsplanen berör kommunens alla förvaltningar mer eller mindre. Med utemiljön fokuserar jag stadsbyggnadskontoret/byggnadsnämnden.

SBK håller i förslag till beslut med om merparten av Handlingsplanen. Tar en del eget ansvar, skjuter annat till skolan och kommungemensamt. Intressanta synpunkter:

1. *"bedömning hur beslutet påverkar barn" ... " är naturligtvis helt genomförbart även om det i vissa typer av beslut kan framstå som något märkligt och malplacerat."* skriver den förvaltning som i nästan varje detaljplan behandlar fysisk miljö som rör barn. Dvs skapar det som ger konsekvenserna.
2. fokuserar SBK som *"våld mot barn"*, inget om kreativ, motorisk och social utveckling.
6. *"informera och utbilda"* anser SBK vara *"mycket viktig"*. Vad gör de åt det?
7. *"Samverkan är naturligtvis ett nyckelord"*. Är det därför man **inte** följer grönstrukturprogrammets direktiv om utemiljön i bl a bostadsområden?
8. *"Kunskap är en förutsättning för detta arbete"* menar SBK. Vad gör de åt det?

Jag kan inte summera på annat sätt än att
"Handlingsplanen Strategier för att stärka barns rättigheter" måste bearbetas för att inkludera barns uppväxtvillkor i miljön.